

Patrik 1,5

Lyckan ler mot Göran och Sven som just flyttat in i ett trevligt villaområde och snart är blivande adoptivföräldrar. Men något går fel i den byråkratiska processen och adoptivbarnet Patrik 1,5 visar sig vara en helt annan unge än de väntat sig. Filmen *Patrik 1,5* är en absurd historia om två homosexuella män och en trasig 15-åring som mot alla odds lyckas skapa fröet till en familj och som på ett känsligt sätt tar upp frågor om fördomar, föräldraskap och jakten på det "vanliga" livet.

Rekommenderad från åk 7

EN FILMHANDLEDNING AV
LOUISE LAGERSTRÖM

Filmens handling

Det är gardenparty i ett trevligt radhusområde någonstans i Sverige. Det nygifta paret Skoogh, Göran, som är läkare, och Sven, som är PR-kille, presenterar sig för sina nya grannar.

"Vi trodde att det var en barnfamilj som hade flyttat in", kvittrar en grannfru. Och Göran försäkrar att det är just vad de är. Sven har en nästan sextonårig dotter och snart ska de adoptera ett litet barn.

Vad grannarna egentligen tycker och vilka problem som väntar i samband med adoptionen kommer snart att

vända upp och ner på parets förhållande, och hela deras tillvaro.

Göran trivs på sitt nya arbete på vårdcentralen även om distriktssköterskan visar en butter uppsyn. Läkarsekretären däremot tycker att det är underbart att få en karl i huset igen sedan kliniken stått tom en längre tid efter föregångaren, herr Svinhufvud.

Glädjen vet inga gränser när socialnämnden dessutom godkänner Sven och Göran som adoptivföräldrar. I realiteten är emellertid chanserna att få en baby från utlandet minimala då det knappt finns några givarländer som accepterar homosexuella par till sina barn. Hoppet står till ett svenskt barn och mirakulöst nog kommer ett brev från socialnämnden som meddelar att Sven och Göran har utsetts till adoptivföräldrar. Barnet heter Patrik och är 1,5 år.

Barnkammaren är nymålad, fylld med leksaker. En babywatch riggas upp för att de nyblivna föräldrarna ska kunna hålla koll på barnet från sitt eget sovrum.

När det plötsligt står en trulig tonårskille på trappan med ett kuvert i handen tar Göran honom för den nya brevbäraren. Det finns något bekant över pojken men Göran kan inte i sin vildaste fantasi ana att detta är den blivande sonen Patrik som han i förbifarten sett på socialnämndens kontor. Ett litet kommatecken i journalen har hamnat fel och Sven och Göran är nu lyckliga föräldrar till en ohängd yngling: Patrik Eriksson, 15 år. Sven och Göran tror dock fortfarande att det bara skett en förväxling och att "deras" Patrik finns hos någon annan.

Situationen blir panikartad. Sven, som reagerar starkt, vill att de omedelbart lämnar tillbaka Patrik till socialkontoret. Där möts de av beskedet att de inte kan få hjälp förrän efter helgen. Sven lyckas få ett utdrag ur Patriks journal vilket bekräftar hans misstankar om att Patrik har ett kriminellt förflutet.

Inte ens polisen vill ta sig an fallet och Patrik måste stanna hos Sven och Göran över helgen. Göran är mest orolig för var "deras" Patrik har hamnat och försöker hålla humöret uppe trots att Sven är vansinnig och Patrik gör sitt bästa för att demonstrera sin avsky för bögpåret.

Misstaget leder omgående till förvecklingar. När Svens före detta fru Eva och deras gemensamma dotter Isabell kommer för att gratulera till babyn med en stor nalle, förklarar de Patriks närvaro med att han hjälper dem i trädgården. En grannfru dyker upp och undrar om Patrik skulle kunna ta en titt på hennes rosenbuskar. Patrik ser en chans att tjäna pengar och snart är han områdets trädgårdsspecialist. Sina kunskaper om blommor fick han när han trälade bland rabatterna på ungdomshemmet Rönabo.

Medan Göran och Patrik sakta börjar utveckla en far och son-liknande relation blir förhållandet mellan Göran och Sven allt kyligare. När socialkontoret åter öppnar befriar man dem från ansvaret för Patrik och förbereder för att han skall skickas tillbaks till ungdomshemmet. Men Patrik bryter nästan ihop. Han vill inte tillbaka till Rönabo. Han har börjat knyta an till den nya familjen och Göran vill låta Patrik stanna, i alla fall tills det ordnats med en ny familj. Sven lämnar hemmet i protest.

Göran, som blivit allt mer fäst vid Patrik, överväger att ansöka om att själv få adoptera honom, men socialtjänsten hittar en "vanlig" familj där Patrik kan få bo om han trivs. Innan dess vill Patrik hjälpa Göran att vinna tillbaks Sven genom att baka pizza och bjuda på hans favoritwhisky när han kommer över för att hämta sina saker. Lite misslyckat blir det eftersom Sven nu blivit en renlevnadstyp och varken röker eller dricker, men pizza äter han fortfarande.

Med sina låtsaspappor återförenade åker Patrik iväg till sin nya familj. När han kommer och hälsar på en tid senare är han nöjd och glad. Men den nya familjen har tyvärr ingen hund som Patrik hade hoppats. Sven flinar klurigt och säger att de faktiskt pratat om att skaffa hund och vi förstår att det är hos Göran och Sven som Patrik till slut kommer att bo.

En vanlig familj

Vad är en vanlig familj? Frågan ställs på sin spets i filmen *Patrik 1,5*.

Sven och Göran är ett homosexuellt par som bosatt sig i ett villaområde. Här förväntas det bo familjer bestående av heterosexuella par med ett eller flera barn. Sven och Göran, som förklarar att de ingått partnerskap och snart skall adoptera, är två udda fåglar i sammanhanget.

Men redan under adoptionsprocessen inser Sven och Göran att de inte betraktas som en vanlig familj. De flesta givarländer medger inte adoption till homosexuella par trots att de är godkända i Sverige.

I samhällets ögon är däremot familjen som socialtjänsten slutligen erbjuder Patrik "normal". I alla fall enligt

socialsekreteraren: "Två barn, en mamma som är förskollärare och en pappa som är civilekonom." Patrik har också sin vision av en vanlig familj: "En morsa, en farsa, kanske ett syskon eller två. Kanske en hund." En dröm som kanske säger något om hans bakgrund.

Drömmar och föreställningar om den vanliga kärnfamiljen genomsyrar *Patrik 1,5*. Grannfamiljerna är till det yttre närmast provocerande perfekta kärnfamiljer. Några är ovanligt barnrika men det är bara charmigt så länge det är en traditionell familj där pappa mekar med bilen och mamma drar barnvagn. Sven och Göran hoppas att de snart kommer att smälta in i radhusgemenskapen med ett barn.

Kärnfamiljen är i ett längre perspektiv en relativt ny företeelse. Tidigare har det handlat om att leva släktvis över generationsgränser och i många fall att strategiskt bygga upp strukturer av gårdar, mark och egendomar. Denna typ av familjebildning lever fortfarande kvar i vissa kulturer även om kärnfamiljen som norm sprider sig över hela världen. Alternativa levnadssätt har dock dykt upp och redan under 1930- och 1940-talen i Sverige formades funktionalismens idéer av ideologer som Gunnar och Alva Myrdal. Arkitekter som Gunnar Asplund och Sven Markelius försökte skapa arkitektur som samspelade med en ny livsstil och man experimenterade med boendeformer som både var individualistiska och kollektiva på samma gång. På 1970-talet handlade idéerna om radikalare alternativ till kärnfamiljen i form av kollektiv bestående av vänner eller släkt eller människor som förenades av gemensamma ideal och ideologier.

Filmen *Patrik 1,5* visar på ett lekfullt sätt hur ideal som är starkt förknippade med en heterosexuell livsstil också blir ideal bland homosexuella par, personifierade av Sven och Göran. Sven, som tidigare levt med en kvinna och har ett barn, upplever dock att han är fånge i det mönster han trodde sig ha brutit med. Han hade egentligen aldrig drömt om "barn, hus, familj och trädgård".

Mot idealbilden av en "normal" familj står Patriks erfarenheter från sin tuffa uppväxt. Desillusionerad och förhärdad påstår Patrik att han inte behöver någon "jävla familj". Har han bara pengar så klarar han sig.

Patrik har inga vackra minnen av sina föräldrar. Han liknar sin mamma vid en tjackhora och bilden av pappan är nästan utplånad. De få släktingarna har tagit avstånd från honom eftersom han har varit så stökig. Han är ett barn som nästan helt saknar en familjehistoria. Men en kartong som hans moster bevarat och som hon överlämnat till socialen innehåller nycklar till hans barndom. Ett kort från BVC, födelsedagshälsningar och ett fotografi där hans mamma ömt håller i Patrik som bebis ger honom en känslchock. Tårarna rinner när han rör vid dessa pusselbitar från sin uppväxt. Han inser med bestörtning att också han varit ett älskat barn.

- Trots att familjen idag antar nya former med skilsmässa, plastsyskon, halvpappor och regnbågsfamiljer är i många sammanhang kärnfamiljen en grundläggande norm. Vad är kriteriet för en familj? Hur skapas idealbilden av hur en familj ska se ut? Vilka uppfattningar finns kring kärnfamiljen som ideal?

• "Alla behöver en familj", säger Göran när Patrik cyniskt konstaterar att han klarar sig utan. Vilken funktion har familjen? Vad betyder asken med minnen för Patrik? Kan en uppväxt i en dysfunktionell familj kompenseras på annat sätt?

Drömbarnet

Precis som många andra par drömmer Sven och Göran om ett gemensamt barn som en bekräftelse på sin kärlek, deras legitimitet som familj och för Göran ett bevis för att även han kan vara far.

Som de flesta blivande föräldrar när de också en dröm om det perfekta barnet. De kastar ömma blickar mot guldlockiga bebisar och hör för sitt inre hur deras underbara barn lyckligt kommer att gurgla mot dem. Så snart de fått besked om Patriks ankomst ställer de i ordning barnkammaren med pastellfärgade tapeter, bårder och leksaker.

När det inte kommer någon söt bebis utan en uppkäftig 15-åring med ett kriminellt förflutet krossas deras dröm fullständigt. Plötsligt står de inför en nästan vuxen person med egen vilja, en sargad livshistoria och en stenhård attityd. Hur tar man hand om en sådan?

Att vänta barn, biologiskt eller genom adoption, handlar om förväntningar. Man oroar sig för att barnet inte ska vara friskt eller vara avvikande på andra sätt. Samtidigt gör man sig kanske illusioner om hur barnet kommer att se ut och vara. Blivande föräldrar brukar ofta säga att bara barnet har tio fingrar och tio tår så blir vi glada. Och självklart älskar man det barn som kommer. Ändå finns det underliggande drömmar som kanske får sig en törn när barnet kommer.

Situationen i filmen är komiskt skruvad men säger ändå något om de förväntningar vi har på våra barn. Patrik är inte något drömbarn, varken enligt honom själv eller enligt omgivningen. I socialtjänstens papper står att han är ett barn med trasslig bakgrund, i stort behov av stabilitet, kärlek och omvårdnad. Vad det i realiteten innebär blir en rejäl chock för Göran och Sven.

Många som adopterar barn vill gärna ha ett så litet barn som möjligt, en varelse man kan forma från början som

ett oskrivet blad. Ett större barn innebär många fler utmaningar. Plötsligt handlar det om gränser, uppfostran och normskapande på en mycket påtaglig nivå. Samtidigt har man förbundit sig att ge trygghet och kärlek.

När Sven lämnat hemmet och Göran och Patrik äter middag på en fin restaurang skojar Patrik med Göran och säger: "Ingen lär vilja ha dig, gubbjävel." "Inte dig heller", råkar Göran kasta ur sig, men ber snabbt om förlåtelse.

Patrik är kanske inte det där drömbarnet föräldrar ser framför sig. Men det är de vuxna som har skapat den tonåring han blivit och som bidragit till att rasera hans tilltro till vuxenvärlden. Socialtjänsten beskriver Patrik som en önskad och svårplacerad pojke.

Alla barn har rätt att bli älskade. För Patrik har det inte varit så. Han är luttrad. Han vet, precis som Rasmus på luffen i Astrid Lindgrens berättelse om barnhemspoiken som drömmer om att bli adopterad, att paren som kommer inte tittar åt pojkar med rakt år utan väljer söta flickor med ljusa lockar. Patrik tror inte att någon vill ha honom. "Det är någonting i mig som sätter igång dåliga saker", förklarar han.

Patrik berättar för Göran hur de avlivade hunden som var tillsammans med honom när han som liten hittades bredvid sin döda moder. "Mig kunde de ju inte avliva, även om de gärna hade gjort det", säger han.

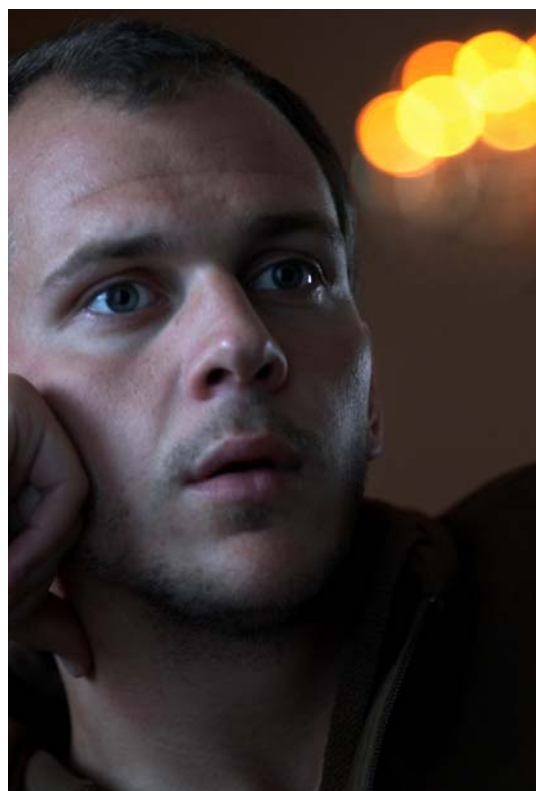
Filmen utmanar dock publikens förutfattade föreställningar om Patrik. När han erbjuder sig att ta hand om grannfruns rosenbuskar befarar vi förstås att han kommer att massakrera hennes blommor. Våra farhågor kommer dock på skam. Istället visar han sig vara en känslig och kunnig trädgårdsskötare som kommer med råd till resten av grannskapet.

Filmen *Patrik 1,5* handlar med andra ord om föräldrarollen eller idén om hur föräldrar bör eller ska vara. Göran blir smickrad när en servitris tar honom för Patriks pappa. "Ser jag ut som en pappa?", ler han stolt.

• Även om alla föräldrar bedyrar att de älskar det barn de får blir det kanske inte så. På vilket sätt är Patrik ett önskat barn? Kan vuxna ha för stora förväntningar på sina barn? När ni tänker er själva som föräldrar i framtiden,

Regissören Ella Lemhagen tv.

vilka förväntningar har ni på vad det egna föräldraskapet innebär?

- Fundera över hur lätt det är att döma en kille som Patrik på förhand och hur viktigt det är att alltid ge ungdomar en andra chans. På vilket sätt lyckas Göran bryta Patriks misstro mot vuxna?
- Fundera över hur Göran söker sig fram i relationen till Patrik, från att vara en främling till att bli en vän och sedan i någon bemärkelse en slags fadersfigur. Patrik är exemplet där det mesta har gått fel. Men det finns hopp om att reparera skadorna. Hur ska en bra förälder vara?

Bögnojja och hatbrott

Visst höjs ett och annat ögonbryn i gemytet bland radhusen när grannarna inser att det flyttat in ett homosexuellt par som väntar på att adoptera. Reaktionerna blir något av en provkarta över olika fördomar, allt från det aningslösa till det direkt hatiska.

"Men det är ju alldeles, alldeles underbart!", utbrister en grannfru och ler med hela ansiktet när Sven och Göran berättar att de ska adoptera. Kanske menar hon verkligen det hon säger eller kanske lägger hon lite väl mycket entusiasm i orden för att verka trovärdig.

Många av grannarna försöker vara toleranta och inte med minsta min visa att de tycker att ett homosexuellt par i deras idyll är apart på något sätt. Inte desto mindre visar det sig när hela kvarteret har kräftskiva, att de "glömt" bjuda in Sven och Göran.

Grannen som besöker Göran på vårdcentralen är ovillig att låta Göran undersöka hans prostata och får till sin lättad lämna ett blodprov istället. Barnen i området är de som öppet skriker "bög". Antagligen för att de hört de vuxna eller andra barn använda begreppet. De yngsta

barnen använder ordet som skällsord utan att veta vad det betyder. Det blir uppenbart när Göran ska vaccinera en pojke som då passar på att genuint fråga Göran vad en bög egentligen är.

Patrik som är äldre vet vad homosexuell betyder och provocerar sina nya föräldrar. "Ska man kalla er pappa och pippa eller?", frågar han trotsigt. För att demonstrera sin avsmak kallar han dem "pedefiler" och insinuerar att han minsann vet att de bara vill sätta på honom. Hans "jävla bög-attityd" mjuknar emellertid efterhand och han ser Sven och Göran som individer snarare än bögar.

I filmen utsätts inte Sven och Göran för några direkta våldsamheter. Barnen i området skriker glåpord och slår sönder parets brevlåda. Grannskapets mest barnrike far, tillika pappa till pojken som vaccineras, rusar in på vårdcentralen och hotar Göran till livet om denne någonsin rör hans barn igen. Patrik hotar i början Sven och antyder att han minsann spöat bögar förut och njutit av det. Senare frågar han Göran om han aldrig är rädd för att bli nerslagen och erbjuder sig att lära ut några bra självförsvarsgrepp.

Den allmänna hotbilden mot homosexuella finns på detta sätt med i filmen. För så kallade hatbrott, ett samlingsnamn för brott vars motiv kan härledas till förutfattade meningar om en särskild grupp oftast definierade utifrån ras, religion, etnicitet, nationalitet eller sexuell läggning har antalet anmälningar ökat för varje år. 2007 anmäldes 3 500 hatbrott. Av dem hade 70 procent främlingsfientliga motiv, 20 procent hade homofobiska motiv, 6 procent hade islamofobiska och 3 procent hade antisemitiska motiv.

- Samma grannfru som tycker att Svens och Görans adoption är underbar kommer med insinuationer om Görans sexualitet. Har han verkligen inte provat med en kvinna?

Blink, blink. Fundera över hur filmen leker med bögrädsor och klichéer. Vilka attityder möts Sven och Görän av? Är det så det ser ut i verkligheten, eller är klimatet för homosexuella i själva verket hårdare? Kan det var skillnad på var någonstans man lever, i storstad eller i ett mindre samhälle? Träffar ni på fördomar eller en nedlåtande hållning mot homosexuella i er omgivning?

- Hatbrott förknippas ofta med högerextremister men undersökningar har visat att endast tolv procent utgörs av denna grupp. En tredjedel av brotten sker i människors vardag där gärningsmannen är en bekant, en granne eller en kollega. Vad är det för krafter som får människor att begå hatbrott? Hur bygger man bäst ett tolerant och öppet samhälle?

Bakom radhusidyllen

Att utforska det till synes idylliska livet i välmående villaområden är något som länge intresserat Ella Lemhagen som gjort *Patrik 1,5*. Hon har tidigare utforskat temat i kortfilmen *13-årsdagen* samt i långfilmerna *Drömprinsen* och *Välkommen till festen*. Hon använder denna normalitetens högborg på ett skruvat och stiliserat sätt för att ge perspektiv på personer och företeelser. Visuellt möter vi en kulörchock av färgglada hus och prunkande trädgårdar där till och med blommorna ser artificiella ut. Människorna som bebod dessa symmetriska hus är ofta schematiskt och komiskt tecknade.

I *Patrik 1,5* framträder Sven och Görän som "vanliga människor" medan grannarna omkring dem är reducerade till stiliserade typer. När kameran passerar grannarna i sina trädgårdar framstår de nästan som staffagefigurer i en endimensionell värld.

Då Sven och Görän flyttar in i området är det måna om att smälta in. Tänk om grannarna ser att de inte ens kan sköta sin trädgård. Och att grannarna därmed får sina fördomar bekräftade: Homosexuella par är inte som andra. Snart visar det sig dock att det bakom grannarnas fernissade fasader är allt långt ifrån perfekt. Folk är olyck-

liga, frustrerade och otrogna. Det blir komiskt när Sven och Görän till slut framstår som de enda som är någorlunda sansade.

Ella Lemhagen arbetar minutiöst med detaljer kring scenografi och miljöer. Svens och Görans hem speglar de båda människors smak och personlighet: Görans lite mer sofistikerade med retromöbler och Stig Lindberg-keramik och Svens lite mer avslappnade med skinnsoffa och kitschiga prylar.

- Fundera över hur Ella Lemhagen arbetar med miljöer och scenografi. Varför är radhusområdet och människor där så tacksamma att arbeta med och att karikera? Vilka karaktärer i filmen är särskilt skruvade men ändå igenkännbara?

Pjäsen och film

Filmen bygger ursprungligen på en pjäs av teater- och filmregissören Michael Druker. Svenska teatrar ansåg att pjäsens tema var så kontroversiellt att de avböjde att sätta upp den. Pjäsen fick därför sin urpremiär på Teater Vestvolden i Köpenhamn i mars 1994 i regi av Michael Druker själv. Den svenska premiären ägde rum på Teater 23 i Malmö året efter i regi av Gustaf Appelberg. Pjäsen blev snabbt en stor framgång, inte minst som skolteaterföreställning, och har spelats på över 20 scener runt om i Norden och på flera teatrar i Europa.

Pjäsen är en föreställning i en akt med tre medverkande. Den utspelas i Svens och Görans vardagsrum under en påskhelg och skildrar på ett farsartat sätt hur Sven och Görän konfronteras med den 15-åriga Patrik.

Formmässigt är *Patrik 1,5* en publikföreläsningsromantisk förväxlingskomedi. Det finns knappt någon tradition att skildra homosexuell kärlek på detta sätt och i den meningen är filmen banbrytande. Många filmer om homosexuella beskriver ofta problematiken kring att som ung komma ut som homosexuell. Så är till exempel fallet med den likaledes banbrytande filmen *Fucking Åmål* av Lukas Moodysson från 1998. Filmen *Patrik 1,5* tar problematiken ett steg vidare och beskriver utmaningen att som homosexuell komma in i villaområdets eller samhällets gemenskap

på lika villkor.

Homosexuella karaktärer på film, allt från 1920-talets stumfilmer fram till början av 1980-talet, har ofta framställts på ett endimensionellt och nedlåtande sätt. I amerikansk populärfilm kom en vändpunkt under 1980-talet med en våg av filmer med mer nyanserade och mer positiva skildringar av homosexuella personer och teman. Det speglar i hög grad den homosexuella öppenheten i samhället i stort.

- Tar man problem på allvar om de gestaltas via en komedi? Eller tycker eleverna att "budskapet" i filmen fungerar och berör ändå?
- Skildringar av homosexuella (liksom av andra grupper) på film och i tv kan bidra till att både bekräfta och utmana våra föreställningar och förutfattade meningar. Fundera över hur våra stereotypa föreställningar av olika grupper formas och vad som krävs för att nyansera dessa bilder.
- År 2005 kom filmen *Brokeback Mountain* i regi av Ang Lee. Det var en av de första större amerikanska filmer om homosexuell kärlek som lockade en bredare publik. Den följde den klassiska romantiska filmens dramaturgi och estetik förutom att de älskande var två män. Vad kan en sådan film, eller *Patrik 1,5* betyda för en ökad tolerans och förståelse?

Homoadoption

Sedan 1 februari 2003 gäller i Sverige en lag som ger homosexuella par rätt att provas som adoptivföräldrar för adoption av både svenska och utländska barn. När lagen antogs var alla riksdagspartier utom kristdemokraterna och moderaterna för.

Homosexuellas rätt att provas som adoptivföräldrar är för många en kontroversiell fråga och precis som sägs i filmen finns det idag inga aktuella givarländer som accepterar homosexuella som adoptivföräldrar. Samtidigt förekommer barn också i homosexuella relationer. I filmen berättas till exempel att Sven har tonårsflickan Isabell från en tidigare relation. En viktig aspekt är därför frågan om närståendeadoptioner som gör det möjligt för homosexuella par att gemensamt skapa trygghet åt ett barn i en familj där det endast finns en biologisk förälder.

Olika forskare har försökt utreda hur barn påverkas av att växa upp i homosexuella förhållanden. Det finns en rädsla för att det skulle kunna vara skadligt för barnet, men problemet är snarare omvärldens fördomsfulla och nedlåtande syn på den homosexuella familjebildningen än den homosexuella familjen i sig. Ibland hävdas till exempel att adoptivbarn, som redan är en utsatt grupp, skulle få ytterligare något som skiljer dem från andra barn om de växer upp med homosexuella föräldrar och att de därigenom riskerar att bli mobbade eller särbehandlade.

- De som argumenterar för homosexuellas rätt till adoption understryker att homosexuella par bör ha samma rätt som heterosexuella par att provas som adoptivföräldrar. Utifrån barnets perspektiv hävdar kritikerna barnets rätt till en mamma och en pappa. Men många barn

lever bevisligen med bara en förälder utan att ta skada. Hur kan då två föräldrar av samma kön vara dåligt? Skärskåda olika argument och försök att utifrån filmens beskrivning fundera över om ett homosexuellt par kan vara lika bra föräldrar som ett heterosexuellt par.

- Trots dagens uppluckring av kärnfamiljen och de många alternativ som finns att skaffa barn genom insemination, IVF (In vitro fertilisering, dvs provrörsbefruktning), äggdonation eller surrogatmödrar är fortfarande homosexuellas rätt att adoptera barn för många en brännande fråga. Varför kan det vara så?

Mer att läsa

Journalisten Annika Hamrud ger i boken *Queerkids* (Normal förlag, 2005) en överblick över moderna homosexuella familjekonstellationer och svensk familjepolitik samtidigt som hon utforskar den rådande familjenormen.

Situationen vad gäller våld mot homosexuella i Sverige finns beskriven i avhandlingen *Hatbrott? Homosexuella kvinnors och mäns berättelser om utsatthet för brott* av Eva Tiby (Kriminologiska institutionen, Stockholms universitet, 1999). Aktuell statistik finns på Brottsförebyggande rådets webbplats, www.bra.se

Frågan om hur homosexuella skildrats i populärfilmerna beskrivs av Vito Russo i *The Celluloid Closet - Homosexuality in the Movies* (Harper & Row Publishers Inc, 1981).

I handledningen *Bryt! Ett metodmaterial om normer i allmänhet och heteronormen i synnerhet* (Levande historia och RFSL Ungdom, 2006) finns tips och idéer för att undersöka och ifrågasätta normer samt inspiration till arbete mot diskriminering.

Produktionsuppgifter

Sverige 2008

Producent: Tomas Michaelsson & Lars Blomgren

Manus: Ella Lemhagen efter Michael Druckers pjäs *Patrik 1,5*

Regi: Ella Lemhagen

Foto: Marek Wieser

Scenograf: Lene Willumsen

Klippning: Thomas Lagerman

Musik: Fredrik Emilsson

I rollerna

Göran - Gustaf Skarsgård

Sven - Torkel Pettersson

Patrik - Tom Ljungman

Isabell - Amanda Davin

Eva - Annika Hallin

Tekniska uppgifter

Speltid: 103 min

Format: Cinemascope

Ljudsystem: Dolby SRD

Censur: Barntillåten

Svensk premiär: 12 september 2008

Distribution

Svensk Filmindustri 169 86 Stockholm Tel 680 35 00, fax 08-680 37 83, e-post sffilm@sf.se www.sf.se

Dvd med institutionella rättigheter distribueras av FilmCentrum, tel 08-545 275 07. www.filmcentrum.se

Redaktion: Andreas Hoffsten, Klas Viklund, Barn & Ungdom, Svenska Filminstitutet, augusti 2008